

De patrijskleuren bij Leghorns

Op het te Lage Vuursche gehouden keurmeesterscongres is op verzoek van de Nederlandse Leghorn Club het onderwerp „Patrijskleuren bij Leghorns, alsmede de goud- en zilverflitters” op de agenda geplaatst. Aanleiding daartoe was, dat daarmee nogal wat problemen zijn, voornamelijk waar het de kleurslagen roodgeschouderd zilverpatrijs en geelpatrijs betreft. Deze problemen spelen zowel bij de fokker als de keurmeester, wat voor beiden teleurstelling oplevert. Op verzoek van de keurmeesters op dit congres vindt plaatsing van de inleiding, welke wij over dit onderwerp hielden, in dit blad plaats.

In de inleiding werd bewust niet ingegaan op de foktechnische kant van de kleuren en tekening, doch uitsluitend op de standaardmatige kleuren. Aan de hand van meegebrachte dieren kon tijdens de inleiding e.e.a. nader toegelicht worden. Vanwege de duidelijkheid werden de hanen en hennen los van elkaar behandeld.

Allereerst werden de **hanen** besproken van de kleurslagen: patrijs, zilverpatrijs, roodgeschouderd zilverpatrijs en geelpatrijs.

Een aantal onderdelen zijn voor alle vier kleurslagen volkomen gelijk als:

1. **Borstkleur:** groenglanzend zwart.
2. **Staat:** stuurveren zwart, sikkelveren en bijsikkels groenglanzend zwart.
3. **Hals- en zadelbehangtekening:** halstekening scherp, mag iet doobreken, zadeltekening min of meer duidelijke schachtstreep-tekening.
4. **Romp en achterlijf:** zwart.
5. **Vleugels:** boeg zwart, vleugelband zwart.
6. **Dijen:** zwart.
7. **Donskleur:** grijsachtig.

Patrijs en zilverpatrijs

Bij patrijs is de kop oranjerood en de hals oranjegeel, terwijl het zadel oranje/licht-oranje is, een nuanceverschil lichter. De schouders en rug zijn rood van voldoende kleurdiepte, doch iets lichter (minder diep) dan dit bij meerzomig patrijs wordt gesteld, waar dit karmijnrood moet zijn. De vleugelpennen zijn zwart met een bruine buitenvaan, waardoor een bruine vleugeldriehoek wordt gevormd. Behalve enig verschil in opvatting over de juiste kleurdiepten geeft deze kleurslag weinig tot geen problemen.

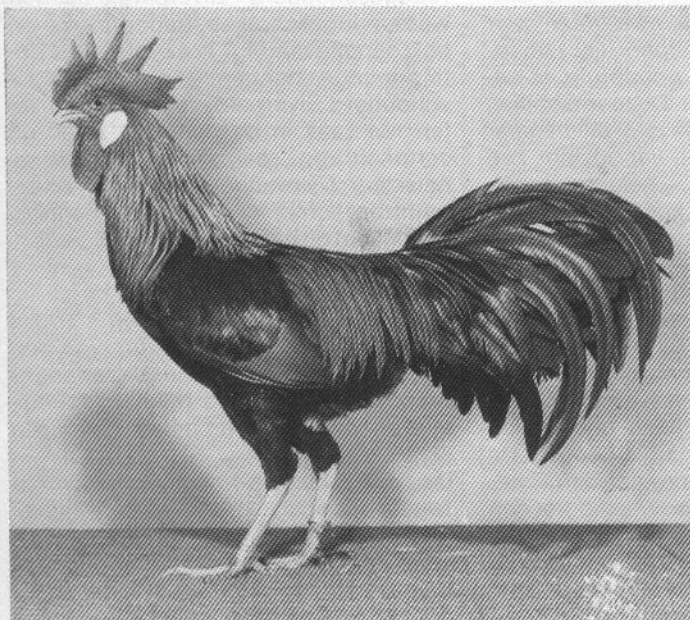
De meest eenvoudige kleur die hier op volgt is zilverpatrijs. Onze standaard is daar zéér duidelijk over: „Overal waar de patrijskleurige oranjerood, oranjegeel, rood of bruin is, is de zilverpatrijskleurige wit.”

Als we **roodgeschouderd zilverpatrijs** (goudduckwing) even op ons laten inwerken dan zien we een zilverpatrijs met oranje-goudgeel op schouders en rug met lichtgele tint in hals- en zadelbehang en vleugeldriehoek. Als gevolg van het inbrengen van de rode kleur op schou-

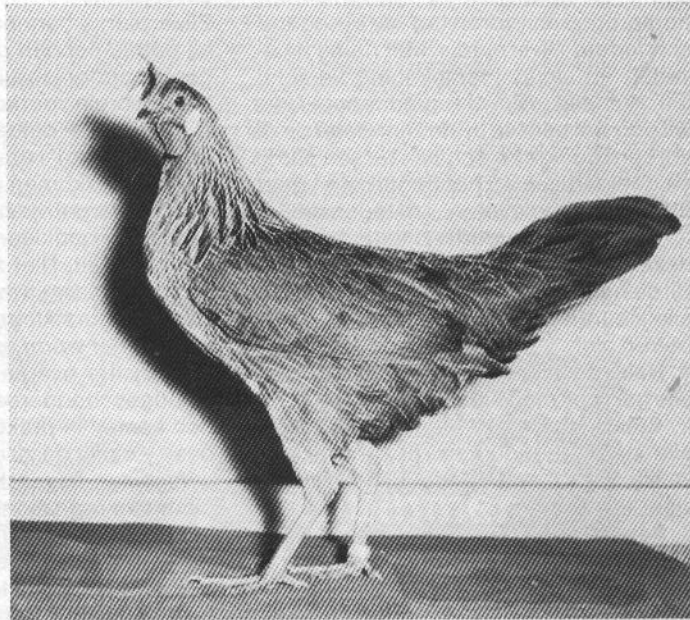
ders en rug treedt gelijk een aantasting op van de witte kleur in hals- en zadelbehang, alsmede van de vleugelpentekening, waardoor een lichtgele of crème tint ontstaat. En we zien het rood tot oranje-goudgeel teruggebracht. De vleugeldriehoek is lichtgeel/crème. We hebben bij deze kleurslag feitelijk te maken met een tussenkleur van patrijs en zilverpatrijs. Fokzuiver is deze kleurslag niet.

Waar zit hier het probleem?

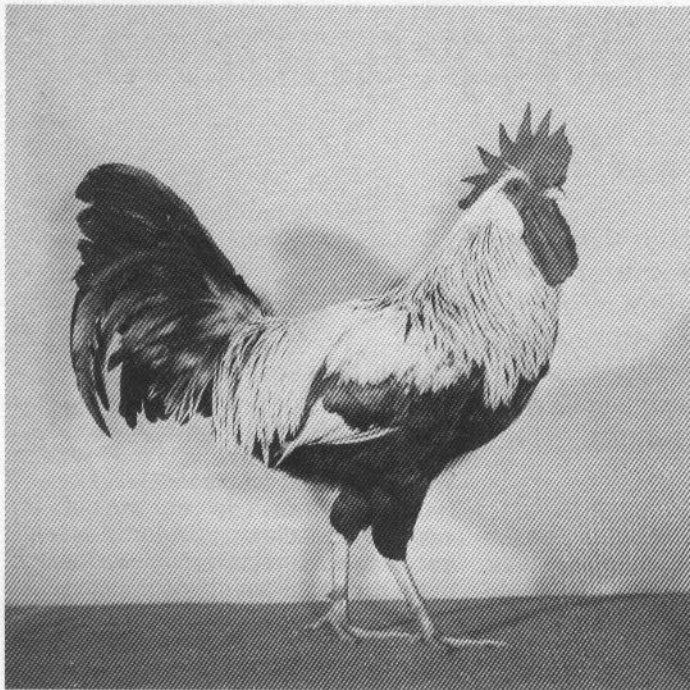
Het probleem zit in de kleur van hals- en zadelbehang, die te geel wordt, evenals de vleugeldriehoek, terwijl we een te bleke schouder- en rugkleur aantreffen. Uit niets blijkt dan de zilverpatrijskleur meer. De oude standaardomschrijving ging ook meer in die richting, doch de wijziging, gepubliceerd door de Standaardcommissie in „Avicultura-De Konijnenfokker” van september 1980 benadert veel meer de kleurslagbenaming. Vaak zien we dieren die een andere kleur dan patrijs of zilverpatrijs hebben; een tussenprodukt dat wel goede en leuke punten laat zien en mede daardoor vaak onterecht een „redelijk” predikaat krijgt, doch in feite te hoog. Wij staan dan ook op het standpunt, dat als men roodgeschouderde zilverpatrijs-hanen in de kooien brengt deze de standaard zo dicht mogelijk moeten benaderen om voor een hoog predikaat in aanmerking te kunnen komen. Vaak — en als regel onterecht — wordt deze dieren dan de benaming geelpatrijs gegeven, welke kleurslag voorlopig is erkend en een geheel andere vererving heeft en fokzuiver is.

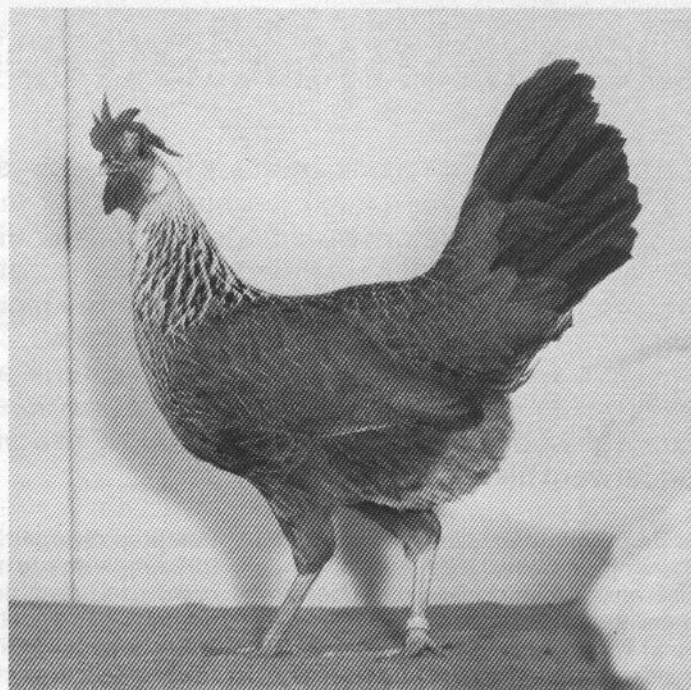
Patrijs Leghorn haan van fokker A. Mooijaart te Scherpenisse

Patrijs Leghorn hen van H. Ravenhorst te Bergentheim

Zilverpatrijs Leghorn haan van H. J. Wienk te Hengelo (O.)

Zilverpatrijs Leghorn hen van H. Alkema te Foxhol (Foto's: C. Aalbers)

Patrijs en geelpatrijs

Op een eerder gehouden keurmeesterscongres hebben de heren Korte en Van den Heuvel de kleurslag geelpatrijs besproken, daar deze eveneens erkend is (voorlopig) bij de Hollandse Krielen en de Drentse Hoenders. Geelpatrijs is een **verdunde patrijskleur**. Het is in wezen een patrijskleur, waarin alle rood-factoren een verdunning hebben ondergaan. Reeds eerder is het ons opgevallen, dat in een koppel patrijskleurige Leghorns er één of meer dieren tussen zaten, die duidelijk lichter van grondkleur waren dan de overige standaardmatig gekleurde dieren. Het ontstaat dan wel de oorzaak hiervan is niet meer vast te stellen, doch mogelijk is het een terugslag van een eerder gedane kruising met zilverpatrijs. Geelpatrijs heeft ook een andere oorsprong en vererving dan roodgeschouderd zilverpatrijs. Met name hals-, zadel- en vleugelpentekening verschillen duidelijk. De vleugeldriehoekkleur wil nog wel eens te bruin zijn. Gelet op de vrij eenvoudige verschillen tussen patrijs en geelpatrijs mag het beoordelen geen problemen opleveren. In tegenstelling tot roodgeschouderd zilverpatrijs zijn deze kleurslagen wél fokzuiver.

Bij de **hennen** is het aantal punten, dat bij alle kleuren gelijk is, veel beperkter. Het betreft hier:

1. **Hals:** de schachtstreepentekening is bij alle gelijk en mag niet doorbreken).
2. **Staat:** staartkleur en tekening is bij alle gelijk, behoudens de grondkleur, welke in de zwarte gedeelten aanwezig zijn.
3. **Pepering:** bij alle kleurslagen telt een fijne, gelijkmatige pepering.
4. **Donskleur:** is bij alle grijsachtig.

De goudgele kop van de patrijs is bij de geelpatrijs geel, terwijl in dezelfde volg-

orde de halskleur licht goudgeel tot geel is verdund. Ook de borstkleur is iets verdund en wel van warm zalmkleurig bruin tot zalmkleurig bruin. De grondkleur van schouders, rug en vleugels is verdund van goudgrijsbruin tot grijsachtig geel, welke grondkleur ook voor de vleugel- en staartpennen geldt met daarbij natuurlijk de standaardmatige zwarte vanen en stuurpenegedeelten.

Op zich behoeven deze kleurslagen dus beslist geen problemen op te leveren. We krijgen dan evenwel weer te maken met iets te lichte patrijskleurige hennen en iets te donkere geelpatrijs-kleurige, welke verschillen we wel moeten onderkennen.

Zilverpatrijs en roodgeschouderd zilverpatrijs

Zilverpatrijs-hennen zijn wit, dáár waar bij patrijs-hennen goudgeel, licht goudgeel, goudgrijsbruin, goudbruin of askleurig bruin voorkomt. Deze verschillen zijn dermate duidelijk, dat dit nimmer aanleiding tot verschil van inzicht kan geven. Wél komen we — helaas — regelmatig zilverpatrijs-hennen tegen, die een grauwe grondkleur laten zien, iets wat direct opvalt. Niet zelden komt een wat bruine aanslag (roest) op de vleugels voor. De borstkleur is bij de zilverpatrijs iets minder warm dan bij patrijs en komt in intensiteit overeen met geelpatrijs. Roodgeschouderde zilverpatrijs-hennen komen in praktisch alle onderdelen overeen met de zilverpatrijs-hennen. De verschillen liggen hierin, dat de grondkleur van rug, zadelkussen en borst een iets warmere tint mag hebben dan bij zilverpatrijs. Ook de vleugels mogen deze iets warmere kleur hebben. In feite hebben we dus, behoudens een iets warmere kleur op deze onderdelen — zonder

dat deze grauw is — nagenoeg gelijk gekleurde hennen bij deze twee kleurslagen.

Waar liggen nu de problemen?

Naar onze mening ontstaan de problemen vaak door onvoldoende kennis van de standaard, vooral waar het nieuwe kleurslagen betreft, zoals geelpatrijs. Dit geldt niet alleen voor de keurmeester, maar ook de fokker weet vaak niet wat voor kleurslag hij in het hok heeft. Hoe vaak zien we niet geelpatrijs Hollandse Krielen tussen de patrijskleurige zitten? Het grootste probleem doet zich evenwel voor bij de roodgeschouderd zilverpatrijsen. Bij het fokken met deze kleurslag vallen hier patrijs-kleurige hennen uit — als regel van niet te beste kleur — die als roodgeschouderd zilverpatrijs-hennen worden ingeschreven, beoordeeld... én bekroond!! Dáár ligt het probleem!! Patrijskleurige hennen, die uit roodgeschouderd zilverpatrijs zijn gevallen, laten het vaak in de pepering zitten en vertonen zgn. roetruggen. Vaak is de halskleur bij roodgeschouderde zilverpatrijsen lichter dan bij patrijshennen, zonder dat dit naar geelpatrijs zweemt.

Goud- en zilverflitters

Goud- en zilverflitter Leghorns (Duits type) laten een wat gestrekter type zien dan de leghorns van de Nederlandse Standaard. Vooral de hennen demonstrenen dit door een meer geknepen staart.

De Duitse fokkers houden er in wezen twee types op na: 1e die van de „flitters” (flitter = gouden omzoming) en 2e die van de overige kleuren, die veel meer het type van onze Leghorns benaderen, doch als regel zwaarder van bouw dan de Nederlandse dieren zijn.

Beperken we ons tot de goud- en zilverflitters of zoals de Standaard dit aan geeft: patrijs goudflitter en zilverpatrijs zilverflitter. Het kenmerkende verschil tussen beide kleurslagen is gelijk aan onze patrijs- en zilverpatrijskleurigen, dus alle goud- en aanverwante kleuren van de goudflitter zijn wit bij de zilverflitter. Het meest opvallend bij de „flitters” is de scherpe omzoming van de hen op rug, zadel en vleugels, terwijl de haan een zoming of punt in de borstkleur laat zien.

De grondkleur is bij de goudflitter meer goud en wijkt in deze dus af van de bankivakleur.

Het halsbehang is bij de haan en hen smal getekend. Het zadelbehang is bij de haan indien mogelijk zonder schachtstreeptekening. Als regel treffen we bij de hennen een zeer mooie pepering aan op rug en zadel, doch deze wil op de vleugels het nogal eens laten afweten, waardoor bijna effenrode veren ontstaan. We noemen dat „roest op vleugels”, doch in feite ontbreekt de pepering. De borst van de hen heeft dezelfde kleur als bij de patrijshen Nederlandse Standaard, nl. warm zalmkleurig bruin.

Wat net gezegd is over roest op vleugels bij de goudflitter geldt ook voor de zilverflitter. Daar waar de pepering ontbreekt treden effengekleurde veren op. Deze veel voorkomende fout viel ons vooral op bij de Duitse inzending Leghorns op de Europa Show 1981. De zilverflitters lieten daarbij ook nog een minder scherp getekend flitter zien.

De basis van deze kleurslagen is in ons land vrij smal. Om hierin verbetering te brengen moeten we naar onze mening niet te streng keuren, maar wel een duidelijke richting aangeven. Daarnaast mogen wij vooral op jongdierenkeuringen de fokkers erop wijzen, dat áls de kwaliteit te wensen overlaat men in Duitsland zeker beter materiaal kan bekomen.

Wij hopen met deze inleiding onduidelijkheden te hebben aangegeven en dat Leghornfokkers hier de nodige inspiratie door hebben opgedaan om nauwletterender hun dieren te bestuderen en in te zenden.